

ВІДГУК

офіційного рецензента, кандидата педагогічних наук, викладача
кафедри географії

Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Пологовської Юлії Юрївни

на дисертацію **Петрунчака Дениса Васильовича** на тему «**Формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи**»

на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки»,
галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка»

Актуальність обраної теми дослідження є беззаперечною та повною мірою корелює із сучасними запитами і тенденціями розвитку професійної освіти у сфері гостинності. Значущість порушеної проблематики зумовлена трансформаційними процесами у готельно-ресторанній індустрії в умовах глобалізації сервісної економіки, посилення міжкультурної взаємодії та зростання вимог до рівня сформованості особистісних, ціннісних і соціокультурних компетентностей майбутніх фахівців. У даному контексті феномен гостинності постає не лише як сукупність професійних умінь і навичок, а як соціокультурна універсалія, що інтегрує етичні норми, культурні коди, комунікативні практики та складники професійної ідентичності фахівця сфери послуг.

Здобутком рецензованої роботи є ретельний і конкретний підхід до обґрунтування й аналізу поняттєво-категоріального апарату та методології проблеми формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи, що забезпечує коректність і ясність наукового дослідження та дискурсу навколо його висновків.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність і наукова новизна забезпечується шляхом застосування методології, яка відповідає меті і завданням, специфіці об'єкта і предмета дослідження, необхідного комплексу методів дослідження (теоретичних, емпіричних, статистичних), коректною кількісною обробкою та якісним аналізом.

Наукова новизна одержаних результатів сформульована автором коректно та адекватно і полягає в комплексному теоретико-методичному обґрунтуванні процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи та розробленні авторської структури цього феномену, а саме: автором встановлено зміст та функціональне призначення контенту міжнародного і національного правового і технічного регулювання в індустрії гостинності галузей готельного і ресторанного бізнесу, а також в сфері освіти, науки й інноватики та визначено пріоритети їх удосконалення; розроблено,

обґрунтовано архітектуру сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи з наскрізним впровадженням методичного органайзера «Гостевія» у факультативному спецкурсі «Гостинність як соціокультурна універсалія» та розроблено моделлю компетенцій «Соціокультурної універсалії гостинності на 360°– у 20 складових компонентах і 20 ключових здатностей виразу універсалії»; розроблено критеріальний апарат оцінювання рівнів (високий, середній, низький) сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи за обґрунтованими критеріями (аксіологічним, технологічним, соціо-політичним); розкрито стан і перспективи забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у ЗВО (експериментального майданчика) у контексті розбудови рекреаційного потенціалу України на основі регіонального підходу; запропоновано модернізований зміст програмних результатів навчання, загальних, спеціальних (фахових) компетентностей задля оновлення Стандарту вищої освіти України галузі знань J Транспорт та послуги за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Дисертаційне дослідження Петрунчака Д.В. вирізняється чітко структурованою, логічно впорядкованою та узгодженою побудовою, що забезпечує цілісність розкриття досліджуваної проблематики та послідовність викладу наукового матеріалу. Зміст роботи повною мірою охоплює ключові аспекти теми та системно відображає реалізацію поставлених завдань наукового пошуку.

Структура дисертації є завершеною та відповідає вимогам до наукових праць та включає анотації українською та англійською мовами, вступ, три розділи, висновки до кожного з них, узагальнені висновки, список використаних джерел і додатки. Структура розділів узгоджена з метою та завданнями дослідження. Кожен розділ відзначається змістовною насиченістю, наявністю нових наукових результатів і логічною завершеністю. Сформульовані висновки є належним чином обґрунтованими та базуються на результатах комплексного теоретичного й емпіричного аналізу.

У першому розділі дисертаційної роботи «Теоретичні аспекти обґрунтування педагогічної проблеми формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» здійснено ґрунтовний теоретичний аналіз досліджуваної проблематики. Зокрема, розкрито сутність професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної сфери в контексті формування соціокультурної універсалії гостинності.

Опрацьовано тезаурус дослідження через призму дефінітивного аналізу ключових категорій. Узагальнення теоретичних напрацювань дало змогу автору запропонувати авторські концептуальні підходи до визначення понять «формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній

підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» та «процес формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи». Проаналізовано зарубіжний досвід професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної сфери та виокремлено пріоритетні освітні моделі, впровадження яких сприяє модернізації підготовки фахівців і підвищенню їх конкурентоспроможності на міжнародному ринку праці.

Окрему увагу приділено аналізу нормативно-правового забезпечення галузі. Здійснено добір і систематизацію основних міжнародних і національних документів, що регламентують туристичну діяльність і функціонування готельно-ресторанної сфери. Проведено контент-аналіз нормативно-правових засад професійної підготовки майбутніх фахівців, а також виокремлено міжнародні стандарти у цій сфері. Систематизовано державні стандарти України, які визначають обов'язкові та рекомендаційні вимоги до організації готельно-ресторанної діяльності.

У другому розділі «Методичні аспекти формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» здійснено регіональний підхід до аналізу стану і перспектив забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи у ЗВО у контексті розбудови рекреаційного потенціалу України; розроблено і обґрунтовано зміст і структуру соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; розроблено та впроваджено методичний органайзер процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи «Гостевія».

У третьому розділі «Розроблення, обґрунтування, проектування моделі та методичного органайзеру процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» розроблено, обґрунтовано та спроектовано модель та методичний органайзер процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; розроблено та обґрунтовано критеріальний апарат рівнів сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи; висвітлено результати педагогічного експерименту, яким підтверджено ефективність моделі та методичного органайзеру процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи «Гостевія».

У висновках представлено узагальнення найбільш вагомих результатів дослідження, надаються рекомендації щодо наукового та практичного використання одержаних результатів, формулюються твердження, які мають вагоме значення для педагогічної науки і практики. Узагальнення підтверджуються системою доказів, обґрунтувань, що слугують підґрунтям та

доводом їх логічності і коректності. Висновки чіткі, лаконічні, структуровані, відповідають задекларованим завданням.

Значущість отриманих результатів для науки і практики полягає у тому, що автором запропоновано модернізований зміст програмних результатів навчання, загальних компетентностей, спеціальних (фахових) компетентностей задля оновлення Стандарту вищої освіти України за спеціальністю J2 Готельно-ресторанна справа та кейтеринг для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; розроблено, обґрунтовано архітектуру сформованості соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи з наскрізним впровадженням методичного органайзеру «Гостевія» у факультативному спецкурсі «Гостинність як соціокультурна універсалія», та розробленою моделлю компетенцій «Соціокультурної універсалії гостинності на 360°– у 20 складових компонентах і 20 ключів-здатностей виразу універсалії».

Загалом дисертація Петрунчака Дениса Васильовича засвідчує самостійність наукового пошуку та достатній рівень теоретичного узагальнення, а достовірність одержаних результатів підтверджується репрезентативністю вибірки, математичним та статистичним опрацюванням емпіричних даних, а також апробацією на наукових заходах різного рівня.

Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, вважаємо за необхідне зробити деякі рекомендації та побажання:

1. У першому розділі «Теоретичні аспекти обґрунтування педагогічної проблеми формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» підрозділі 1.2. «Дефінітивний аналіз тезаурусу дослідження процесу формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» дещо розлого трактується сфера обслуговування, адже туристична діяльність, готельно-ресторанна справа відносяться до індустрії гостинності. Тому уточнення та розмежування її складових є необхідним для підвищення точності термінологічного апарату й наукової аргументації.
2. У другому розділі «Методичні аспекти формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» підрозділі 2.2. «Розроблення і обґрунтування змісту і структури соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи» доцільно було б навести структурно логічну схему формування змістового наповнення дисциплін у циклах загальної та професійної підготовки фахівців.
3. При обґрунтуванні та розкритті змісту практичної підготовки доцільно було б приділити увагу регіональному підходу до її організації.

Однак, вказані зауваження і рекомендації мають дискусійний характер та спрямовані на подальший науковий розвиток дисертанта, його перспективного наукового поступу.

Висновок. Дисертація **Петрунчака Дениса Васильовича** на тему **«Формування соціокультурної універсалії гостинності у професійній підготовці майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи»**, подана на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, є завершеним самостійним дослідженням, яке за актуальністю, науково-теоретичним та науково-практичним рівнями, обґрунтованістю результатів, науковою новизною та практичним значенням відповідає вимогам до дисертаційних робіт на здобуття ступеня доктора філософії, визначеним чинним законодавством України та постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами) і може бути рекомендована до захисту на засіданні разової спеціалізованої вченої ради.

Рецензент:

кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри географії
Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова

